

Tedaj le pravično!

Poslednjič še eno vprašanje: Mi Krajnci smo se že po več potih potegnili za napravo vseučeliša (Universität), katero smo že nekdanj imeli, in v katerim spoznamo nar močnejši podstavo napredovanja učenosti in vednosti v duhu domorodnim. V vsaki deželi pa ne more vseučeliše biti, in srečni bomo, če se za vseh slovenski narod eno napravi. Ljubljano čislate za serce slovenskih dežel, in to čast zaslužiti si bojo rodoljubni Krajnci vedno prizadevali. Povejte nam pa, dragi gospod! ali se je pri Vas kaj storilo za to vsim Slovincam namenjeno napravo? Ali se je položila kakošna prošnja za to na Dunaj? ali se morebiti še le bo? Zadnji čas bi bil.

Tedaj le pravično! Saj toliko nam perzanesite, da mi Kranjci nismo sami vsiga krivi, če ni vse tako, kakor prav domorodec želi, — in da nam Krajncam samim vsiga nikar ne nakladajte!

Sicer nam pa nikar za zlo ne vzemite, da smo ravno tako odkritoserčno govorili, kakor ste Vi v 56. listu Slovenije pisali.

Novičar iz Ljubljane.

Razun silno žalostne novice, da je g. Mažgon, učenik pravdoslovja in c. k. kriminalni aktvar, hudo hudo zbolel, nimamo iz Ljubljane ta teden nič posebnega oznaniti. Bog ohrani domovini eniga njenih nar vredniših mož, in mu daj ljubo zdravje spet! — Šole bodo kmalo pri kraji, in željno pričakujemo oznanilo novih šolskih naprav za prihodnje léto. — De ne bo Novičar prekratek, moram častitim bravcam smešnico povedati, da je te dni Lloydov dopisnik p. po naših vošilih tri dela ali fakta iz Ljubljane svetu oznanil! „Drei Worte nenn' ich euch inhaltschwer“ etc. In kakšne fakta so neki to? bojo bravci radovedno prašali.

Biba leze, biba ni —

Tovor nése, — kôza ni.

Če so časopisni spisi fakta, so tudi v ganjke v praksi fakta. Pa dajmo veljati, da so časopisni spisi fakta, — kakšne fakta so neki, ki jih p. oznanil? En pregrešen faktum je Novicam denunciral, drugi faktum nemškemu Ljublj. časopisu, tretji pa Slovenii. Od poslednjih dveh časopisov nam ne gré govoriti, ker mu bosta že g. vrednika sama odgovorila, če sta „Lloyda“ brala in za vredno spoznala, mu kaj odgovoriti. Mi bi mu ne bili nič odgovorili, ako bi nam ne bil p. posebno lepe prilike dal, mu enkrat njegovo maškaro popolnoma iz obraza potegniti in svetu pokazati, kako nesramen, zraven tega pa tudi kako nespameten natolcevavc je pleno titulo p. — Pregrešin faktum Novic imenuje, da so v 8. letašnjim listu en spisek natisnile, ki zoper ministersko vošilo Krajncam odsvetuje, za Frankobrodski zbor poslance voliti. To je tista neizrečena pregreha, od katere je p. že v Gracarci kvasil!! Gosp p! ali ne véste, da je ravno naš ponos (Stolz), desmo to že poprej storili, kar je naše ministerstvo nekoliko pozneje oostro ukazalo. In — ali ste pozabili, da je neke tedne poprej pomnoženi odbor naših deželništanov z gosp. predsednikom vred še veliko več storil kakor mi, ker je v imenu krajnske dežele pismo zložil in to pismo presvitlimu Cesarju poslal, v katerim s krepko besedo prosi: „da naj se vsi avstrijski poslanci iz Frankobroda nazaj pokličejo.“ Kakor de bi danes bilo, se še vém spomniti tega zbora 13. dan listopada 1848, v katerim sim jez predlog storil, da naj pomnoženi deželni odbor zavoljo nevarnosti, ki Avstrii iz Frankobroda žuga, Cesarja prosi, da naj se Krajnski poslanci nazaj pokličejo. Na to je g. grof Andrej Hohenwart,

c. kr. dvorni svetovavec in ud tega zbora, besedo pripjel in rekel: Ja! jez grém še dalje in predlog storim: da naj se sploh vsi avstrijski poslanci iz Frankobroda nazaj pokličejo“ — in enoglasno je poterdil z gosp. predsednikom vred deželni odbor ta predlog g. grofa And. Hohenwarta, — in g. baron Kodelli, referent, g. grof Hohenwart, g. vitez Kreuchberg in jez smo bili od zbora izvoljeni, pismo na presv. Cesarja sestaviti, ki je šlo s to prošnjo na Dunaj. Če ga hočete brati, ga najdete v dokladi lanjskih Novic. — To je bil faktum, prav faktum, in sicer faktum po volji velike večine Krajncov. Zakaj ne natolcujete (verdächtigt) tega zbora, ki je še veliko več storil zoper vošilo ministra? Zakaj natolcujeta le uboziga vrednika, ki je le nekatere nedolžne spise v svoj list vzel, ki so bili le besede in ne faktum? Morebiti zavoljo tega, ker je bil mesca svečana še ravno tistih misel, kakor mesca listopada, zato ker se tudi okoljšine niso clo nič spremenile?! Če ste Vi, p. petelin na strehi, kateri se vsak dan po vsakim vetrčku drugači obrača, ne morete vunder kaj taciga od pošteniga vrednika terjati. Kaj bi bravci od taciga vrednika sodili? Novice kakor sploh vsi Ljubljanski časopisi imajo ta nadpis vsih Slovincov na čelu: Močna, edina, samostalna, svobodna Avstrija z enakopravnostjo vsih narodov! Za to smo stali v nar nevarniših časih; kdor ne verjame, naj preišče vse dela Slovincov, in naj prebere vse časopisne liste, — za to pa se bomo tudi poganjali skozi in skozi, ker nam je vstava naša postava. — Nespametno je tedaj, da nas p. natolcuje, in se tako nevedama v zadrego zaplête, da tudi druge visoke gospode natolcva, katerih se natolcvati gotovo bojí! — Poslednjič hvali gosp. p. Krajnsko ljudstvo, da se nič ne vdeleži teh djanj (Facta), ktere nam očita — pa revček s tem spet kaže, da ne misli dalje, kakor seže. Krajnci so očitno pokazali, da se radi vdeležijo dobrih del — saj so le malokje volili poslance v Frankobrod, zato ker so že davnej spoznali, kar se je poslednjič zgodilo, in kar bi bili trije krajnski poslanci javalno vbrani. — Poslednjič moram Krajncam imenitno novico oznaniti, da se je zdej vunder enkrat en politiško-omikan mož najdel, ki iz Krajnskiga v neki nemški časopis v Gradec (Constit. Zeitung aus Steyermark) dopise pošilja, kateri brez enostranosti pravico govori, in ki bo vunder tudi iz Krajnskiga kaj družiga povedati vedil, kakor nesramne in lažnjive kvante, ki nimajo ne nóge ne glave.

Vrednik.

Novičar iz mnogih krajev.

Cesar so se namenili k Banovi armadi v spodnje kraje Ogerskiga podati, pa bojo vunder to pót opustili, ker jim je od več strani odsvetovano bilo, se nikar v nevarnost taciga popotovanja podati; sliši se, da jim je tudi Radecki zavoljo tega pisal in to pot odsvetoval. — Poslednji teden je prinesel veliko imenitnih novic iz Ogerskiga, da je avstrijsko-rusovska armada Ogrena več krajih premagala in jim imenitne mesta vzela; 3. dan t. m. so dobili Rusje Debrecin, eno poglavitiših Ogerskih mest, v posést; prebivavci tega mesta so se prostovoljno Rusam podvèrgli; 11. dan je bil pri Komarnu hud boj, v katerim je naša armada premagala; gotovo je, da ste tudi Buda in Pešt v posesti naše armade; Kremnico in Štavnico, kakor Sibirinji so tudi Rusje posédli. Pravijo, da nar veči moč ogerske armade stojí poleg Komarna v taboru, z róvi (šancami) močno obdanim. V Komarnski terdnjavi zapoveduje zdej Juri Klapka; iz terdnjave molé černe in bele bandera v znamenje, da se hočejo vojaki v terdnjavi na smert in življenje vojskovati. Tudi